

Faglig kontakt under eksamen:

Kjell Bløtekjær, tlf. 94407

EKSAMEN I FAG 44015 ELEKTROMAGNETISME

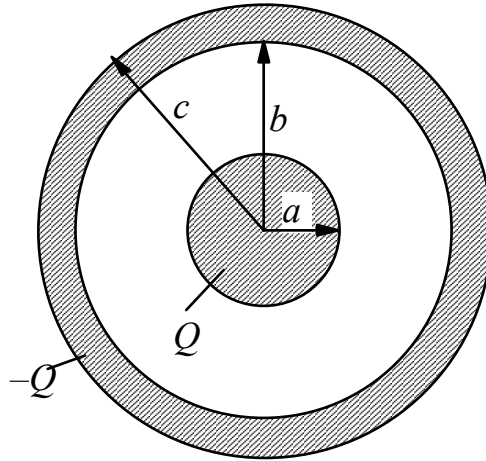
25. AUGUST 1995

Tid: Kl. 0900 -1500

Tillatte hjelpemidler: Godkjent lommekalkulator tillatt. Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt.

Oppgave 1:

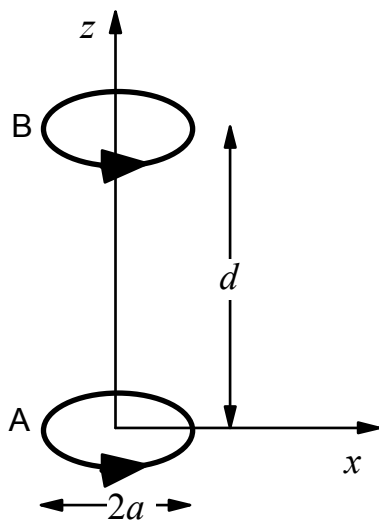
- 1.1. Gitt en ledende kule med radius a . Konsentrisk med den er plassert et ledende kuleskall med indre radius b og ytre radius c . En ladning $-Q$ er plassert på kuleskallet, og en ladning Q på den innerste kule. Rommet mellom kulene er vakuum.

- a) Finn den elektriske feltstyrken over alt i rommet.
  - b) Finn kapasitansen for den kondensatoren som de to kulene utgjør. Finn også den elektrostatisk energi.
  - c) Finn flateladningstettheten på de tre lederoverflatene med radius henholdsvis a , b , og c .
- 1.2. Rommet mellom de to kulene, altså området gitt av $a < r_s < b$, fylles med en konstant romladningstetthet ρ_v . Ladningene Q og $-Q$ på lederne beholdes som før.
- a) Finn den elektriske feltstyrken over alt i rommet.
  - b) Finn flateladningstettheten på de tre lederoverflatene med radius henholdsvis a , b , og c .

Oppgave 2:

2.1

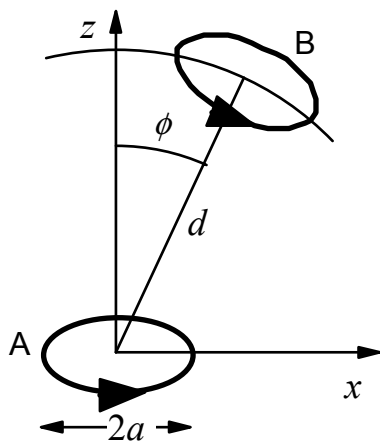

Figur 2.1

Gitt to plane, sirkulære ledersløyfer med samme radius a . Lederne har neglisjerbart tverrsnitt. Sløyfene er plassert med sammenfallende akser, som vist i figur 2.1. De har en avstand d fra hverandre, slik at $d \gg a$. Begge sløyfene fører strømmen I i samme retning.

- Finn sløyfenes gjensidige induktans M .
- Finn dreiemomentet $\vec{T}_A$ og $\vec{T}_B$ som virker på hver av sløyfene.
- Finn kreftene $\vec{F}_A$ og $\vec{F}_B$ som virker på hver av sløyfene.

2.2

Figur 2.2

Sløyfe A fører nå en konstant strøm I . Sløyfe B beveger seg i x - z -planet, slik at avstanden d hele tiden er konstant, vinkelen ϕ er proporsjonal med tiden t , $\phi = \omega t$, og aksene til sløyfe B går hele tiden gjennom sentrum til sløyfe A. Se figur 2.2.

- Finn sløyfenes gjensidige induktans.
- Finn den elektromotoriske spenningen som induseres i sløyfe B.

Oppgave 3:

3.1 Gitt et elektrisk felt:

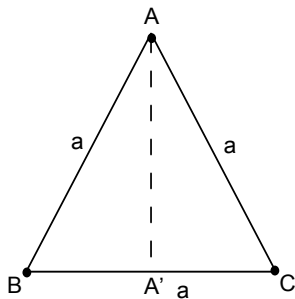
$$\vec{E} = -E_0 \hat{z}, \quad r_s < a$$

$$\vec{E} = \frac{E_0 a^3}{r_s^3} (\hat{r}_s 2 \cos \theta + \hat{\theta} \sin \theta), \quad r_s > a$$

hvor E_0 og a er konstanter. Det første uttrykket gjelder inne i en kule med radius a , og det andre uttrykket gjelder utenfor kulen.

- Beregn romladningstettheten over alt i rommet.
- Beregn flateladningstettheten på kuleflaten $r_s = a$.

3.2

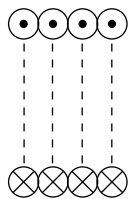

Tre like stor punktladninger Q er plassert i hver sitt hjørne A, B, og C i en likesidet trekant med sidekant a . Den ene ladningen forskyves langs den stiplede linjen fra A til midtpunktet A' på sidekanten BC.

- Finn det arbeidet som må utføres under denne forskyvningen.

3.3 Gitt en spole som består av fire like sløyfer. Sløyfene ligger helt tett inntil hverandre slik at gjensidig induktans M mellom sløyfene er lik selvinduktansen L i hvert tårn.

- Anta at strømmen går i samme retning i alle sløyfene.

Finn spolens totale selvinduktans.

- Hva blir spolens totale selvinduktans dersom strømretningen snus i en av sløyfene?